

**UCHWAŁA NR XXXV/365/22
RADY GMINY DRAGACZ**

z dnia 13 września 2022 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Dragacz na lata 2022 - 2026

Na podstawie art. 18 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, poz. 1005 i poz. 1079) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021r. poz. 1249) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Dragacz na lata 2022-2026, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dragacz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Ludwik Borolewski

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Dragacz na lata 2022 - 2026

Rozdział 1.

Wstęp

Rodzina jest podstawową komórką społeczną, która ma największy wpływ na rozwój każdego człowieka. W rodzinie kształtuje się osobowość i rozwija tożsamość, w niej utrwalane są nasze postawy, adaptowane normy społeczne i moralne. Na ich podstawie wypracowywane są wzory zachowań i sposoby radzenia sobie w różnych sytuacjach życiowych. Prawidłowe relacje w rodzinie oparte m.in. na wzajemnym szacunku, dbaniu o potrzeby, jak również emocjonalne przyjęcie procesu zmian nieustannie w nich zachodzących - to podstawa prawidłowego funkcjonowania i rozwoju wszystkich członków rodziny. Każda z sytuacji problemowych w rodzinie rozwiązywana jest z uwzględnieniem potrzeb i możliwości wszystkich osób, dając tym samym możliwość rozwoju, poczucia sprawstwa, ale i bezpieczeństwa. Każdy członek w rodzinie spełnia swoją rolę. Istotną kwestię stanowi podział m.in. władzy, która w ręku opiekunów ma za zadanie zapewnić rozwój i bezpieczeństwo. Stąd pojęcie struktury w grupie społecznej, jaką jest rodzina ma ogromne znaczenie.

Elementy „struktury” czy „władzy” funkcjonują również w rodzinach mających charakter dysfunkcyjny. Do takich należą i te w których dochodzi do przemocy, i to ona wpływa na relacje oraz funkcjonowanie poszczególnych jej członków.

Przemoc w rodzinie, zwana również przemocą domową, stanowi zjawisko powszechnie występujące w naszym społeczeństwie. Jednakże często pozostaje ona w ukryciu „czterech ścian”. Przemoc dotyka rodziny bez względu na status społeczny i ekonomiczny. Nie jest wyłącznie problemem tzw. „marginesu społecznego”. Ofiarami oraz sprawcami przemocy domowej są również osoby dobrze wykształcone zajmujące prestiżowe stanowiska. Przemoc w rodzinie dotyka przede wszystkim kobiety i dzieci. Rzadko ofiarami przemocy są mężczyźni, chociaż ostatnio coraz częściej spotykamy się z faktem stosowania przemocy wobec mężczyzn.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. w art. 18 i 71 wskazuje, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a państwo ma obowiązek uwzględniać dobro rodziny w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielenie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej.

Przemoc w rodzinie wykazuje się następującymi cechami:

- 1) ma charakter intencjonalny, co oznacza, że działania sprawcy są świadome i celowe;
- 2) jest rodzajem relacji charakteryzującej się przewagą sprawcy nad ofiarą, przy czym ta przewaga może mieć charakter psychiczny, fizyczny, ekonomiczny, społeczny czy kulturowy oraz sprzyja ona poczuciu bezkarności sprawcy i zarazem bezradności ofiary;
- 3) jest relacją, w której sprawca poprzez zaniechanie lub podejmowanie działań narusza prawa i dobra osobiste ofiary, takie jak prawo do szacunku, ochrony zdrowia czy kontaktów z rodziną;
- 4) powoduje szkody fizyczne i psychiczne oraz wywołuje cierpienie u osoby doznającej przemocy.

Przemoc przybiera różne formy:

- 1) przemoc fizyczna – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia;
- 2) przemoc seksualna – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności;
- 3) przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu;

- 4) przemoc ekonomiczna – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy;
- 5) zaniedbanie – to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Rozdział 2.

Charakterystyka Gminy Dragacz

Gmina Dragacz jest gminą wiejską o powierzchni około 111 km² położoną w północnej części województwa kujawsko-pomorskiego, we wschodniej części powiatu świeckiego. Graniczy z gminami: Chełmno (powiat chełmiński), Świecie, Jeżewo, Warlubie, Nowe, gminą miejską Grudziądz oraz gminą Grudziądz w powiecie grudziądzkim. Pod względem wielkości plasuje się na szóstym miejscu w powiecie świeckim.

Na koniec 2019 roku gminę Dragacz zamieszkiwało łącznie **7 216 osób** – w tym 3 600 kobiet, przy czym 556 w wieku przedprodukcyjnym, 2143 w wieku produkcyjnym, 901 w wieku poprodukcyjnym oraz 3 616 mężczyzn, w tym 648 w wieku przedprodukcyjnym, 2484 w wieku produkcyjnym i 484 w wieku poprodukcyjnym.

W skład gminy Dragacz wchodzi 12 sołectw: Bratwin, Dolna Grupa, Dragacz, Fletnowo, Górna Grupa, Grupa, Grupa-Osiedle, Michale, Mniszek, Wielki Lubień, Wielkie Stwolno, Wielkie Zajączkowo. Na terenie Gminy Dragacz znajdują się trzy szkoły podstawowe, przedszkole samorządowe oraz Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji.

Instytucjonalną działalność na rzecz pomocy osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej prowadzi Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dragaczu.

Celem działania pomocy społecznej jest doprowadzenie do przezwyciężenia przez rodziny trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu takich sytuacji. Pomocy społecznej udziela się m.in. w przypadku ubóstwa lub bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Rozdział 3.

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Dragacz

Diagnoza zjawiska przemocy na terenie gminy Dragacz została przeprowadzona na podstawie danych gromadzonych przez Zespół Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Dragaczu, który został powołany w listopadzie 2012 roku. Od tego czasu Zespół gromadzi dane statystyczne dotyczące ujawnionych przypadków stosowania przemocy w rodzinie w oparciu o prowadzoną procedurę Niebieskie Karty. Wypełnienie przez uprawnione podmioty formularza Niebieska Karta część A inicjuje działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą.

W ciągu ostatnich pięciu lat (2017-2021) liczba sporządzonych Niebieskich Kart ulegała systematycznemu zwiększeniu. Najwięcej NK (40) wpłynęło w 2020 r. (okres pandemii). Na terenie Gminy Dragacz występowanie zjawiska przemocy w rodzinie w większości przypadków jest powiązane z problemem alkoholowym. Przypadki przemocy występują najczęściej w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są najczęściej członkowie rodziny. Jednakże prowadzone dotychczas działania informacyjne – ogólnopolskie i lokalne spowodowały zmiany w świadomości społecznej i większą gotowość ofiar przemocy bądź jej świadków do jej przerywania, ujawniania i zgłaszania tego faktu odpowiednim organom. Nierzadko pierwszym sygnałem świadczącym o tym, że w rodzinie dzieje się coś złego to wezwanie Policji do tzw. „awantury domowej” przez sąsiadów lub uczestników zdarzenia.

Zebrane dane wskazują, że w latach 2017-2021 Zespół Interdyscyplinarne w Dragaczu prowadził i koordynował 128 zainicjowanych procedur „Niebieskie Karty”. Trudno jednak w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się, ale nieujętej w ogólnych statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania. Nie ulega wątpliwości, że przemoc na terenie Gminy Dragacz występuje i wymaga podejmowania stosownych działań na rzecz jej przeciwdziałania.

Rozdział 4.

Cel główny i cele szczegółowe programu

Celem ogólnym Programu jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie w Gminie Dragacz oraz ochrona osób zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie. Cel główny będzie realizowany poprzez:

- 1) diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie;
- 2) podejmowanie działań na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- 3) podejmowanie działań na rzecz osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie;
- 4) podnoszenie kompetencji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 5) działania profilaktyczne i edukacyjne społeczności lokalnej.

Kierunki działań są zbieżne ze strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dragacz na lata 2021-2030

Cele szczegółowe Programu

Cel 1

Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Dragacz

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1	Zbieranie i analiza danych dotyczących występowania aktów przemocy w rodzinie	a) prowadzenie statystyk określających wielkość zjawiska przemocy i ich aktualizacja, b) monitorowanie prowadzonych działań poprzez sporządzanie sprawozdań każdorazowo po zakończeniu roku sprawozdawczego	- Zespół Interdyscyplinarny, - Posterunek Policji w Dragaczu, - Szkoły z terenu Gminy Dragacz, -GKRPA w Dragaczu, -Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dragaczu	od początku realizacji programu do jego zakończenia	- liczba notatek urzędowych, - liczba wypełnionych Niebieskich Kart i liczba rodzin, w których została wszczęta procedura NK, - liczba zakończonych procedur „Niebieskiej Karty” z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie, - liczba wyroków w sprawach karnych z art. 207 k.k., - liczba spraw, w których zastosowano środki zapobiegawcze wobec sprawców przemocy, -liczba sprawozdań

Cel 2

Podejmowanie działań na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1	Zapewnienie schronienia i pomocy materialnej osobom doświadczającym przemocy	a) ścisła współpraca z podmiotami zapewniającymi schronienie osobom doświadczającym przemocy, b) udzielanie świadczeń pieniężnych.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dragaczu, - Zespół Interdyscyplinarny w Dragaczu	od początku realizacji programu do jego zakończenia	- liczba osób, które skorzystały z pomocy w postaci schronienia, - liczba osób objętych pomocą finansową
2	Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego ofiarom przemocy	a) organizacja poradnictwa psychologicznego i prawnego, b) prowadzenie pracy socjalnej, c) edukowanie ofiar w zakresie przysługujących im praw, d) pomoc dzieciom w związku z występowaniem przemocy w rodzinie	- placówki oświatowe, - Zespół Interdyscyplinarny, - Posterunek Policji w Dragaczu, - GKRPA w Dragaczu	od początku realizacji programu do jego zakończenia	- liczba osób korzystających z bezpłatnych porad prawnych oraz pomocy psychologicznej, - liczba osób objętych pracą socjalną, - liczba dzieci korzystających z oferowanej pomocy.

Cel 3

Podejmowanie działań na rzecz osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	a) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, b) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, c) motywowanie osób stosujących przemoc do	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dragaczu, - Zespół Interdyscyplinarny, - Posterunek Policji w Dragaczu, - GKRPA w Dragaczu, - inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	od początku realizacji programu do jego zakończenia	- liczba podjętych interwencji dokonanych w celu odebrania dzieci w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia, - liczba sprawców przemocy, którzy wzięli udział w programie korekcyjno-edukacyjnym,

		<p>udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych,</p> <p>d) monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,</p> <p>e) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,</p> <p>f) zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”,</p> <p>g) składanie zawiadomień do Prokuratury o podejrzeniu popełnienia ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie</p>			<p>- liczba wniosków o odizolowanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest sprawcą przemocy od pozostałych członków rodziny,</p> <p>-liczba zawiadomień o podejrzeniu popełnieniu przestępstwa</p> <p>- liczba wniosków o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego</p>
--	--	--	--	--	--

Cel 4

Podnoszenie kompetencji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1	Doskonalenie grup zawodowych w zakresie przeciwdziałania przemocy	uczestnictwo w szkoleniach, warsztatach, konferencjach przedstawicieli służb zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dragaczu, - Zespół Interdyscyplinarny w Dragaczu, - placówki oświatowe, - Posterunek Policji w Dragaczu, - GKRPA w Dragaczu, - kuratorzy 	od początku realizacji programu do jego zakończenia	<ul style="list-style-type: none"> - liczba uczestników szkoleń itp., - liczba szkoleń, warsztatów i konferencji, - liczba spotkań członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych, - liczba

Cel 5**Działania profilaktyczne i edukacyjne społeczności lokalnej**

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1	Podniesienie świadomości społecznej mieszkańców celu zmiany w postaw i stereotypów w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie	a) rozpowszechnianie informacji o placówkach pomocowych i programach profilaktycznych realizowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, np. poprzez utworzenie strony internetowej, b) rozpowszechnianie materiałów nt. problematyki przemocy	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dragaczu, - Posterunek Policji w Dragaczu, - placówki oświatowe, - Zespół Interdyscyplinarny	od początku realizacji programu do jego zakończenia	- ilość rozpowszechnionych materiałów informacyjno-edukacyjnych (ulotek, biuletynów, publikacji, plakatów) oraz artykułów prasowych m.in. na stronie internetowej
2	Edukacja dzieci młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy	prowadzenie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży ze środowisk szczególnie zagrożonych	- placówki oświatowe, - Posterunek Policji w Dragaczu, - GKRPA w Dragaczu	od początku realizacji programu do jego zakończenia	- ilość pogadarek przeprowadzonych przez dzielnicowych w szkołach

Rozdział 5.**Adresaci Programu****Adresatami Programu są:**

- 1) rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy;
- 2) rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy;
- 3) osoby stosujące przemoc;
- 4) przedstawiciele instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielenia pomocy w sytuacji przemocy;
- 5) społeczność lokalna.

Rozdział 6.**Realizatorzy Programu****Realizatorami Programu są:**

- 1) Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Dragaczu;
- 2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dragaczu;
- 3) Posterunek Policji w Dragaczu;
- 4) placówki oświatowe z terenu Gminy Dragacz;
- 5) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Dragaczu;
- 6) Sąd Rejonowy w Świeciu, w szczególności Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Świeciu;

Rozdział 7. Przewidywane efekty realizacji Programu

Przewidywane efekty realizacji:

- 1) wzrost prawidłowych postaw i zachowań oraz poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemu przemocy w rodzinie;
- 2) ograniczenie społecznej tolerancji na zjawisko przemocy w rodzinie;
- 3) podniesienie świadomości rodziców na temat prawidłowych metod wychowawczych;
- 4) zapewnienie nieodpłatnego poradnictwa osobom uwikłanym w zjawisko przemocy w rodzinie;
- 5) wzrost liczby osób profesjonalnie przygotowanych do pracy z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie, jak również stosujących przemoc w rodzinie.

Rozdział 8. Monitorowanie i ocena realizacji Programu

Monitoring realizacji Programu umożliwi analizę w realizacji podejmowanych działań oraz pozwoli na ocenę skuteczności podejmowanych działań. Informacje te umożliwią rozpoznanie potrzeb i jednocześnie wskażą kierunek rozwoju programów w przyszłości. Podsumowanie i wnioski płynące z realizacji Programu znajdują się w corocznym sprawozdaniu Zespołu Interdyscyplinarnego składanym w terminie do 15 lutego każdego roku za poprzedni rok kalendarzowy do Wójta Gminy Dragacz.

Rozdział 9. Źródła finansowania

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2026 będą środki pochodzące z budżetu Gminy Dragacz.

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U z 2021r., poz. 1249) w art. 6 ust. 2 nakłada na gminę obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jednym z elementów systemu jest opracowanie i realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. Głównym celem programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali zjawiska w gminie. W związku z powyższym podjęcie uchwały jest zasadne.

Przewodniczący Rady

Ludwik Borolewski